

30.04.2020

LIKENNELIIKELAITOKSEN JOHTOKUNTA
ESITYSLISTA
8 - 2020

KOKOUSKUTSU

Kokousaika   **Torstai 30.04.2020 klo 8:15**

Kokouspaikka   **Vallilan varikko, Hämeentie 86, 3 krs. nh. Liike / kaupungin hallinto-
säännön 29 luvun 22a § mukainen sähköinen kokous**

Käsitellään   **Tällä esityslistalla mainitut asiat**

Liikenneliikelaitoksen johtokunta

30.04.2020

Asia	Sivu
1 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta	1
2 HKL:n talouden osavuositarkastus 1.1. - 31.3.2020	2
3 Liikenneliikelaitoksen toimitusjohtajan sijaisten määrääminen	9
4 Liikenneliikelaitoksen johtokunnan kokousajat vuonna 2020	11
5 Länsimetron Matinkylä-Kivenlahti ja Sammalvuoren varikon liikenteenohjausjärjestelmän laajennuksen hankinta	13
6 Kruunusilltojen linjaston raitiovaunukalusto, hankesuunnitelma	16
7 Kruunusillat-raitioyhteyden hankeosuutta koskevien rakennussuunnitelmien lisätöiden tilaaminen	23
8 NRV 2010-raitiovaunujen hankintasopimuksen toimitusoptioita koskevien ehtojen muutossopimus (Lisäsopimus L9)	26
9 Herttoniemen metroaseman rakennekorjauksien ja linja-autojen väistöterminaali -hankkeen vedeneristys- ja liikennejärjestelyurakan tilaaminen	30
10 Roihupellon bussivarikon rakentamisen lisätyöt	33
11 HKL:n hallinnon tietoverkon valvonta- ja hallintapalveluiden tilaaminen	38
12 Ilmoitusasiat ja johtokunnan esille ottamat asiat	41
13 Liikenneliikelaitoksella tehtyjen päätösten seuraaminen	43

1

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätösehdotus

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Samalla liikenneliikelaitoksen johtokunta päättää valita pöytäkirjantarkastajiksi jäsenet ja sekä varatarkastajiksi jäsenet ja .

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

2

HKL:n talouden osavuosikatsaus 1.1. - 31.3.2020

HEL 2020-005318 T 02 02 01

Päätösehdotus

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päättää merkitä tiedoksi liikenneliikelaitoksen (HKL) osavuosikatsauksen 1.1. – 31.3.2020.

Esittelijän perustelut

Raportointikauden merkittävimmät tapahtumat

Koronaviruspandemia

Maailmanlaajuinen koronaviruspandemia vaikutti maaliskuusta alkaen merkittävästi myös HKL:n toimintaan. Matkustajamäärät supistuivat normaalitilanteeseen verrattuna yli 70 % ja Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymän (HSL) päätösten mukaisesti metro- ja raitioliikenteen tarjontaa supistettiin. HKL toteutti lukuisia oman henkilöstön ja matkustajien terveyttä varmistavia toimenpiteitä. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) kehotuksesta HKL aikaisti kaupunkipyöräpalvelun aloitusta. Koronaan liittyvää toimintaa johdetaan päivittäin pidettävien etäkokouksin.

HKL:n tavoiteohjelman kehittämisohjelmat

Helsingin kaupunkistrategia 2017-2021 hyväksyttiin 27.9.2017 kaupunginvaltuustossa. Joukkoliikenteen pitkän aikajänteen kehittämisenäkömien kannalta olennaisia ovat mm. tavoitteet kestävän liikkumisen edistämiseksi sekä linjaukset Vihdintien ja Tuusulanväylän kaupunkibulevardien ja Malmin raitiotien suunnittelusta. HKL:n valintoja suuntaa myös Helsingin kaupungin tavoite edistyksellisyydestä digitalisaation hyödyntämisessä.

Helsingin kaupunkistrategian lisäksi HKL:n tavoiteohjelma vuosille 2016-2024 luo perustaa HKL:n toiminnan kehittämiseksi. Tavoiteohjelmassa määritellään HKL:n strategiset tavoitteet ja näitä toteuttavat toimenpidekokonaisuudet eli kehitysohjelmat. Voimakkaimmin toimintaa ohjasivat alkuvuodesta henkilöstöohjelma, turvallisuuden kehitysohjelma, operatiivisen tehokkuuden kehitysohjelma sekä omaisuudenhallinnan kehitysohjelma. Vuoden 2020 loppupuolella on tarkoitus käynnistää tavoiteohjelman päivitys, jotta tavoiteohjelma yhä paremmin vastaisi toimintaympäristön muuttuneisiin haasteisiin.

Raitioliikenteen liikennöintisopimus

HKL:n johtokunta päätti jättää 13.9.2018 HSL:lle tarjoutumisen Raide-Jokerin ja kantakaupungin raitioliikenteen liikennöinnistä. Tarjoutumisessa HKL esitti raitioliikenteen operoinnin hintaa alennettavan 11 %:lla nykytasosta. Tarjoutumisen kustannustasoa arvioitaessa on syytä ottaa huomioon HKL:n menneiden vuosikymmenten vahva panostus kustannustehokkuuteen, sillä 1990-luvun puolivälin kustannustasoon verrattuna raitioliikenteen tuotanto on jo nykyisin 15 % edullisempaa. Vertailukohtana bussiliikenteen kustannustaso on samassa ajassa kilpailutuksen myötä alentunut noin 10 %. Tarjoutumisen käsittely HSL:ssä on viivästynyt, mutta HSL:n hallitus tehnee ratkaisunsa toukokuussa 2020. Koska on ilmeistä, ettei sopimusta tehdä täysin HKL:n tarjoutumisen mukaisena, käynnistyy HSL:n linjauksen jälkeen sopimusneuvotteluvaihe.

HKL:n hallintomalliselvitys

Kansliapäällikön asettama selvitystyöryhmä päättyi vuonna 2019 esittämään HKL:n yhtiöittämistä yhtenä kokonaisuutena. Kokonaisvaltaisen infrasta, kalustosta ja liikenteestä vastaavana yhtiönä HKL voisi tuottaa yhteiskunnalle mahdollisimman suuren arvon mm. eri toimintojen välisiä synergioita hyödyntäen. Yhtiömuodossa HKL pystyisi myös palvelemaan kaupunkiraideliikenteen seudullistumisen tarpeita paremmin. Metro ulottuu jo Espooseen, Raide-Jokeri tuo Espooseen raitiolinjan. Myös Vantaalla suunnitellaan raitiolinjan toteuttamista Vantaalle 2020-luvulla. Mahdollisen yhtiöittämisen valmistelu on alkuvuoden aikana edennyt kaupunginkanslian ja HKL:n yhteistyössä mm. henkilöstöasioita, investointiprosessia ja taloudellisia mallinnuksia koskien. Espoon ja Vantaan kanssa yhteistyössä tehty seudullinen raitiotie- ja metroselvitys valmistui alkuvuonna 2020. Päätöksen mahdollisesta yhtiöittämisestä tekee kaupunginvaltuusto. Yhtiö voisi aloittaa toimintansa aikaisintaan vuoden 2021 alussa.

Länsimetro

HKL on yhteistyössä Länsimetro Oy:n kanssa kehittänyt toimintamalleja länsimetron infran hallinnan hoitamiseksi niin yhteiskunnan kuin infran omistajan kannalta mahdollisimman hyvin palvelevasti. HKL hoitaa länsimetron infrastruktuurin kunnossapitoa ja huoltoa Länsimetro Oy:n kanssa tehdyn yhteistyösopimuksen perusteella. Lähtökohtana yhteistyössä on, että kantametron ja länsimetron infra muodostavat yhden pääkaupunkiseudun metrojärjestelmäkokonaisuuden, jota kunnossapidetään ja huolletaan yhtenä kokonaisuutena.

Raide-Jokeri

Raide-Jokerin infrahankkeen toteutus eteni alkuvuodesta 2020 aikataulussa. Ennusteen mukaan ollaan pysymässä myös hankesuunnitelman mukaisessa kustannusarviossa. Kustannuskertymä oli maaliskuun lopussa noin 83 milj. euroa. Rakentaminen on käynnissä maaliskuun lopussa noin 20 kilometrin matkalla Raide-Jokerin 25 kilometrin pituisesta linjasta. Merkittävin avoin riski projektille on Patterimäen metsässä raitiotietunnelia varten tarvittavista puidenkaadoista tehty valitus, johon Helsingin hallinto-oikeus on antanut ratkaisunsa ja asian käsittely on siirtynyt ELY-keskukseen. Asialla voi olla vaikutusta projektin kokonaisaikatauluun.

Raide-Jokerin varikon rakentaminen käynnistyi alkuvuonna 2020 maanrakennustöillä. Varikon paikalta siirtyvää bussivarikkoa korvaavan uuden bussivarikon toteutus on lähes valmis ja se otetaan käyttöön vuoden toisen neljänneksen aikana. Raide-Jokerin kalustoprojektin ensimmäisen vaunun varustelu jatkui tehtaalla. Vaunun toimitus Helsinkiin on siirtynyt loppukesälle 2020.

Muut hankkeet ja päätökset

Kruunusillat-hanke on jaettu kahteen osaprojektiin (siltaurakka ja allianssiosuus). Siltaurakan suunnitelmat ovat valmistuneet lukuun ottamatta Kruunuvuorensillan suunnitelmia, jotka olivat alkuvuonna 2020 vielä viimeistelyvaiheessa. Kruunuvuorensillan suunnitelmien ulkoinen tarkastus on käynnissä ja urakan kilpailutusta valmistellaan. Allianssin toiminta käynnistyi joulukuussa 2019. Allianssin kehitysvaihe 1 (organisointivaihe) saatiin päätökseen ensimmäisen vuosineljänneksen aikana ja kehitysvaihe 2 (suunnitteluvaihe) on alkanut. Kehitysvaihe jatkuu vuoden 2021 alkupuolelle. Molempien osaprojektien rakentaminen voi alkaa arviolta vuoden 2021 aikana ja yhteyden avaaminen liikenteelle aikaisintaan vuoden 2026 aikana.

Kalasataman raitiotiehanke toteutuksen allianssin palveluntuottajat on valittu. Tarjousvaiheessa toteutettiin hankkeen kehitysvaihe 0, jossa kolme eri tarjoajaryhmittymää teki hankekehitystyötä yhteistyössä tilaajan kanssa. Hankkeen yhteinen työtila saatiin käyttöön tammikuussa 2020. Hankkeelle valmistellun viestintästrategian mukaisesti hankkeenä on Kalasatamasta Pasilaan -hanke, joka käsittää hankekokonaisuutena Nihti-Pasila raitiotieyhteyden rakentamisen sekä jatkosuunnittelussa tarkentuvat liittyvät hankkeet kuten katualueiden rakennustyöt.

Ruskeasuon raitiovaunuvarikon toteutuksen suunnittelu jatkui alkuvuoden 2020 aikana. Hankkeessa edetään KVR-urakamallilla ja alkuvuodesta on valmisteltu urakka-aineistoa sekä viimeistely hankesuunnitelmaa. Työt varikkoalueella käynnistyivät tammikuussa 2020 pohjatut-

kimuksella. Myös Koskelan varikon kehittäminen eteni alkuvuonna yhdessä kaavoittajan, kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan sekä Staran kanssa.

Alkuvuoden 2020 aikana yhä suurempi osa Artic-raitiovaunuista siirtyi Skoda Transtech Oy:n takuuajan kunnossapidosta HKL:n omana työnä tehtävään kunnossapitoon. Vaunuihin on tehty lisäksi sarja takuu- ja tyyppivikakorjauksia. HKL antoi yhden vaunun valmistajalle käyttöön korjaustöiden suunnittelua varten ja vaunu siirrettiin takaisin Otanmäkeen tehtaalte tätä varten. HKL on lisäksi teettänyt vaunuihin kuljettajan ergonomiaa parantavia toimenpiteitä.

HKL on käynyt aktiivisesti neuvotteluja Variotram –raitiovaunujen myynnistä yhdessä Bombardier Transportationin ja saksalaisen SIM –yhtiön kanssa. Vaunuihin on Saksassa suunniteltu mahdollisuutta muuttaa niiden telien raideleveys normaaliraideleveyteen (1435 mm), joka mahdollistaa niiden käyttämisen nykyistä useamman eri kaupungin raitiotieverkolla. Riippumatta vaunujen myynnin onnistumisesta HKL:n taloudellinen asema on turvattu aiemmin tehdyn sovintosopimuksen perusteella.

HKL teki tammikuussa 2020 sopimuksen viiden M300-metrojunan toimittamisesta Helsinkiin espanjalaisen CAF:n kanssa. Junat toimitetaan kesällä 2022 ennen länsimetron toisen vaiheen (Matinkylä-Kivenlahti) valmistumista. Alkuvuonna jatkui myös VR Fleetcare Oy:ltä tilattu M100-metrojunien peruskorjaus. Ensimmäinen peruskorjattu metrojuna on liikennekäytössä toukokuussa 2020.

Metron kapasiteetin lisäämistä koskeva HKL:n, Länsimetro Oy:n, Espoon kaupungin ja HSL:n yhteinen hanke käynnistyi alkuvuodesta hankejohtajan rekrytoinnilla. Uusi hankejohtaja aloitti toimessaan helmikuun alussa ja käynnisti organisoinnin, jolla toteutetaan aiemman esiselvityksen mukaisia lyhyen ja pidemmän aikavälin kehittämistoimenpiteitä. Hankkeen yleissuunnitelma valmistuu loppuvuodesta 2020.

Helsingin käräjäoikeus antoi maaliskuun lopussa välipäätöksen metron automatisointia koskevien sopimusten purkua koskevassa asiassa. Päätöksen mukaan HKL:llä oli oikeus purkaa sopimukset Siemensin kanssa metrovarikon laajennusosan automatisointisopimusta lukuun ottamatta. Käräjäoikeuden näkemyksen mukaan automatisointiprojektin viivästykset johtuivat Siemensin vastuulla olevista syistä. Päätös osaltaan vahvisti, että sopimusten purku vuonna 2015 tehtiin oikeaan arvioon pohjautuen. Käräjäoikeus jatkaa seuraavaksi taloudellisten vaatimusten käsittelyä niin, että päätös saataneen vuonna 2021.

Rautatien metroasemalla elokuussa 2019 sattuneen mittavan vesivahingon korjaustyöt jatkuivat alkuvuonna 2020. Metroaseman hissien

korjaus valmistui maaliskuussa 2020. HKL laati tapahtuneista kattavan onnettomuus- ja vahinkoselvityksen, jonka pohjalta käynnistettiin useita eri kehitystoimenpiteitä, joita toteutetaan osin yhdessä muiden toimijoiden kuten Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) kanssa.

HKL:n organisaation kehittämistä valmisteltiin alkuvuonna liittyen erityisesti omaisuudenhallinta- ja rakennuttamistehtäviin sekä infran ja kaluston kunnossapitoon liittyen.

Suoritteet

HKL:n tuottamassa raitio-, metro- ja lauttaliikenteessä tehtiin yhteensä 34,7 milj. matkaa tammi-maaliskuussa. Tammi-helmikuussa metro- ja lauttaliikenteen matkustajamäärät olivat nousseet edellisvuoteen verrattuna, raitioliikenteessä oltiin edellisen vuoden tasolla.

Maaliskuussa korona vaikutti matkustajamääriin: raitioliikenteessä matkustajamäärä putosi 29,0 %:lla ja metroluikenteessä 37,5 %. Myös lauttaliikenteessä matkustajamäärä putosi huomattavasti. Koronan vaikutus päivittäiseen matkustajamäärän vähenemiseen on vakiintunut noin 70-75 %:n tasolle. Raitioliikenteessä matkoja tehtiin 10,0 % ja metroluikenteessä 8,9 % edellisvuotta vähemmän.

HSL on sopeuttanut raitio- ja metroluikenteen tarjontaa matkustajamäärien laskun takia ja sopeutus vaikuttaa maalisk-heinäkuun liikennesuoritteisiin. Koko vuoden ennuste on, että raitioliikenteessä linjakilometrejä ajetaan noin 6 % budjetissa suunniteltua vähemmän ja metroluikenteessä noin 4 % budjetoitua vähemmän. Oletuksena ennusteessa on, että 10.8.2020 alkava syysliikenne liikennöidään normaalin liikennesuunnitelman mukaan.

Talousarvion sitovat tavoitteet

HKL:n ennustetaan saavuttavan vuonna 2020 sitovista tavoitteista kolme (3) viidestä (5). Sitovista tavoitteista raitio- ja metroluikenteen liikennöinnin luotettavuuden ja raitioliikenteen asiakastyytyväisyyden ennakoidaan toteutuvan tavoitteen mukaisesti.

Liikenteen luotettavuusennusteessa oletetaan, että poikkeustilanteessa ajetaan harvennettua liikennettä. Tähän pystytään vastaamaan, jos kuljettajien poissaolotilanne ei oleellisesti heikkene maaliskuun tilanteesta.

Tilikauden tulos on jäämässä budjetoidusta. Tällä hetkellä arvioidaan, että koronatilanne heikentää noin 4-5 milj. eurolla HKL:n tulosta. Tilanne kuitenkin elää koko ajan ja koronaviheen pitkittyessä talousvaikutukset ovat suuremmat.

Asiakastyytyväisyydestä ei ole vielä käytettävissä tutkimustietoa kuluvalta vuodelta. Edellisellä tutkimuskaudella (edellisenä vuonna), saavutettiin nousua asiakastyytyväisyyttä mittaavan liikennöitsijäarvosanan kaikilla eri osa-alueilla. Metroliikenteessä tavoite jäi kuitenkin silloin saavuttamatta. Kuluvana vuonna metroliikenteen asiakastyytyväisyyden ennustetaan pysyvän edellisen vuoden tasolla, mikä tarkoittaa, että tavoitetta ei saavuteta. Ennustettavuutta heikentää merkittävästä koronan tuoma poikkeustilanne, jonka heijastusta asiakastyytyväisyyteen on haasteellista arvioida. Normaalioloissa tyytyväisyyteen merkittävästi heikentävästi vaikuttavia tekijöitä ei tällä hetkellä tunnisteta.

Henkilöstö

HKL:n henkilöstömäärä oli 1277 henkilöä 31.3.2020 (31.3.2019: 1213). Vuoden 2019 lopussa henkilöstömäärä oli 1253. Keskimäärin tammi-maaliskuussa henkilöitä oli 1273, kun vastaavalla kaudella vuonna 2019 henkilöitä oli keskimäärin 1215. Raitio- ja metrovaunukuljettajien määrä on noussut vuodesta 2019.

Käyttötalous

Koko vuoden liikevaihtoennuste on 218,3 milj. euroa eli 4,2 milj. euroa vähemmän kuin tulosbudjetissa. Liikennöintikorvaustuloja on kertymässä 3,4 milj. euroa budjetoitua vähemmän. HSL on sopeuttanut liikenteen tarjontaa maalisi-heinäkuun osalta matkustajamäärien vähentyessä koronatilanteen takia.

HKL:n saama kaupungin tuki on jäämässä budjetoidusta tasosta 1,6 milj. euroa. Syynä on Länsimetro Oy:n vastikkeet, joita korvataan kaupungin tuen kautta. Vastikkeet jäävät budjetoidusta tasosta.

HSL:ltä veloitettavia infrakorvauksia ennustetaan toteutuvan hieman budjetoitua enemmän.

Liiketoiminnan muut tuotot ovat ennusteessa 17,9 milj. euroa eli 3,0 milj. euroa budjetoitua vähemmän. HKL:n saamat mainos- ja vuokratulot ovat jäämässä selvästi budjetoidusta korona-vaikutuksen takia.

Menoissa koronan takia esimerkiksi siivousmenoja on toteutumassa budjetoitua enemmän. Liikennöinnissä liikenteen sopeutus vähentää kuljettajille maksettavien lisiä ja pienentää sähkömenoja, kun linjakilometrejä ajetaan suunniteltua vähemmän maalisi-heinäkuussa.

Liiketoiminnan muut kulut ovat ennusteessa 25,3 milj. euroa eli 3,0 milj. euroa budjettia vähemmän. Länsimetro Oy:lle maksettavia yhtiövastikkeita tullaan maksamaan budjetissa ennakoitua vähemmän.

30.04.2020

HKL:n tilikauden tulosenuste ennen varauksia on -0,5 (TB20: 3,7) milj. euroa. Tämän hetkinen arvio on, että koronatilanne heikentää HKL:n tulosta runsaat 4 milj. euroa vuonna 2020. Oletuksena ennusteessa on, että raitio- ja metroliikenteen liikennöinti palaa lähes normaalille tasolle 10.8.2020 alkavan syysliikenteen alkaessa.

Investoinnit

Vuoden 2020 investointiennuste on 200 milj. euroa eli vastaava kuin budjetoitu. Koronalla ei ole toistaiseksi ollut suurta vaikutusta investointien etenemiseen, mutta pitkittyessään vaikutuksia voi tulla esimerkiksi materiaalihankintojen viivästymisen seurauksena.

Suurin yksittäinen investointi on Raide-Jokerin infra 88 milj. euroa. Raide-Jokerin varikkoinvestointi on 19 milj. euroa ja Kalasataman raitiotiet 12 milj. euroa.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Ari Päivärinta, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 78433
ari.paivarinta(a)hel.fi
Ville Lehmuskoski, toimitusjohtaja, puhelin: 310 35091
ville.lehmuskoski(a)hel.fi

Liitteet

1 HKL osavuosisikatsaus Q1 2020

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

3

Liikenneliikelaitoksen toimitusjohtajan sijaisten määrääminen

HEL 2017-006797 T 00 01 00

Päätösehdotus

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päättää, kumoten asiassa aiemmin tekemänsä päätökset, että liikenneliikelaitoksen toimitusjohtajan estyneenä tai poissa ollessa tämän sijaisina toimivat seuraavassa sijaantulojärjestyksessä:

- Infra ja kalusto -yksikön johtaja Artturi Lähdetie
- Liikennöintiyksikön johtaja Arttu Kuukankorpi
- Talous ja toiminnanohjaus -yksikön johtaja Karoliina Rajakallio
- Kunnossapitoyksikön johtaja Toni Jurva
- Henkilöstö ja liiketoiminnan tuki -yksikön johtaja Petri Lumijärvi
- Hallintopäällikkö Jukka Hämäläinen

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupungin hallintosäännön 5 luvun 10 § 3 mom. mukaan liikenneliikelaitoksen toimitusjohtajan ollessa estyneenä hänen tehtäviään hoitaa liikenneliikelaitoksen johtokunnan määräämä viranhaltija.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Jukka Hämäläinen, hallintopäällikkö, puhelin: 040 7520201
jukka.hamalainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ao. henkilöt
Hankinta
Talouspalvelut
Toimitusjohtaja
Yksiköiden sihteerit

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti

Päätöshistoria

30.04.2020

Asia/3

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 13.06.2019 § 99

HEL 2017-006797 T 00 01 00

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti, että liikenneliikelaitoksen toimitusjohtajan estyneenä tai poissa ollessa tämän sijaisina toimivat seuraavassa sijaantulojärjestyksessä:

Infra ja kalusto -yksikön johtaja Artturi Lähdetie

Liikennöintiyksikön johtaja Arttu Kuukankorpi

Talous ja toiminnanohjaus -yksikön johtaja Karoliina Rajakallio

Kunnossapitoyksikön johtaja Toni Jurva

Henkilöstö ja liiketoiminnan tuki -yksikön vs. hallintojohtaja Rain Mutka

Tätä päätöstä noudatetaan 1.6.2019 alkaen.

13.06.2017 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Rain Mutka, hallintopäällikkö, puhelin: 310 35108
rain.mutka(a)hel.fi

4

Liikenneliikelaitoksen johtokunnan kokousajat vuonna 2020

HEL 2019-010814 T 00 00 02

Päätösehdotus

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päättää pitää varsinaiset kokouksensa syyskaudella 2020 klo 8:15 alkaen seuraavasti:

- 21.8.
- 30.9.
- 29.10.
- 19.11.
- 3.12.

Tiivistelmä

Johtokunta päättää varsinaisista kokouksistaan kutakin kalenterivuotta varten erikseen ja kokoontuu ylimääräisiin kokouksiinsa puheenjohtajan kutsusta.

Varsinaisten kokousten lisäksi johtokunta pitää iltakoulukokouksia, jotka alustavan suunnitelman mukaan pidettäisiin syyskaudella 2020 klo 16:00 alkaen seuraavasti:

- 17.9.
- 15.10.
- 12.11.
- 17.12.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Jukka Hämäläinen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 20911
jukka.hamalainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Hallintopäällikkö
Kaupunginkanslian tietopalvelu

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti

Lautakuntakalenteri
Toimitusjohtaja
Yksikön johtajat
Yksikön sihteerit

Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti

Päätöshistoria

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 21.11.2019 § 185

HEL 2019-010814 T 00 00 02

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti pitää varsinaiset kokouksensa kevätkaudella 2020 klo 8:15 alkaen seuraavasti:

- 23.1.
- 6.2.
- 5.3.
- 2.4.
- 30.4.
- 4.6.

28.10.2019 Pöydälle

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Rain Mutka, hallintopäällikkö, puhelin: 310 35108
rain.mutka(a)hel.fi

5

Länsimetron Matinkylä-Kivenlahti ja Sammalvuoren varikon liikenteenohjausjärjestelmän laajennuksen hankinta

HEL 2020-005280 T 02 08 01 00

Päätösehdotus

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päättää oikeuttaa liikenneliikelaitoksen (HKL) tilaamaan suorahankintana Mipro Oy:ltä Länsimetron liikenteenohjausjärjestelmän laajennusta varten asetinlaiteteknologiaa, ratalaitteita sekä niihin liittyviä töitä Matinkylä-Kivenlahti osuudelle ja Sammalvuoren varikolle Mipro Oy:n 21.04.2020 päivätyn tarjouksen MYY-0177730 Rev. 4.0 mukaisesti yhteensä enintään 2.013.934,00 euron arvonlisäverottomaan kokonaishintaan.

Lisäksi HKL:n johtokunta päättää edellyttää, että Mipro Oy:n kanssa laadittavassa hankintaa koskevassa sopimuksessa noudatetaan 15.8.2016 allekirjoitetun sopimuksen "Urakkasopimus asetinlaite- ja ATS-järjestelmän laajentamisesta Länsimetron Matinkylä-Kivenlahti osuudelle ja Matinkylä-Kivenlahti matkustajainformaatio-järjestelmän toimittamisesta, sopimusnumero 4600002766" ja siihen mahdollisesti myöhemmin tehtyjen lisä- ja muutossopimusten ehtoja.

Esittelijän perustelut

Tällä hetkellä käytössä oleva metron liikenteenohjaus Matinkylästä itään on toteutettu vuosien 2017-2019 aikana käyttöönotetuilla Mipro Oy:n asetinlaitteilla ja ATS-järjestelmällä. Sama teknologiaratkaisu on tilattu myös Länsimetron laajennukseen Matinkylästä Kivenlahteen ja Sammalvuoren varikolle HKL:n johtokunnan päätöksellä 197 §, 24.11.2015.

Länsimetron jatkeen suunnittelussa on liikennekapasiteettitarpeen odotetun kasvamisen myötä todettu tarve laajentaa liikenteenohjausjärjestelmää hankkimalla asetinlaiteteknologiaa, ratalaitteita sekä niihin liittyviä töitä seuraavasti:

- pitkä vaihde (2 kääntölaitetta) 5 kpl
- pääopastin, 3- tai 4-valoinen, seinäasennus 12 kpl
- esiopastin, 4-valoinen, seinäasennus 5 kpl
- hätäopastin, vilkkuva 1 kpl
- varikon paikkaopastin 1 kpl
- nopeudenvälvontapiste 1 kpl
- pakkopysäytysmagneetit 24 kpl
- raidevirtapiiri- / akselinlaskijaosuus 32 kpl

- valvontapiiri / palorullaovi(pari)kohtainen 4 kpl
- Suunnittelu, tuotanto, asennus ja käyttöönotto
- Projektinhoito
- Turvallisuuteen liittyvät tehtävät

Ratalaitteita on lisätty ratakapasiteetin kasvattamista varten erityisesti Sammalvuoren varikon liitynnän pullonkaulan hättävähäikutuksen pienentämiseen ja Kivenlahden kääntöraiteiden laajentamiseen sekä toiminnallisuuden tehostamiseen. Ratalaitteiden määrän kasvun vuoksi hankitaan myös niiden ohjaamiseen tarvittava asetinlaiteteknologia sekä näihin liittyviä suunnittelu-, asennus- ja testaustöitä. Maan alle rakennettavan Sammalvuoren varikon turvallisuuteen liittyvät viranomaisvaatimukset ovat huomattavasti tiukempia kuin nykyisen Roihupellon metrovarikon kohdalla ja siten näiden vaatimustenmukaisuuden täyttäminen on osoittautunut alkuperäistä suunnitelmaa kalliimmaksi.

Suorahankintaperuste

Metrojärjestelmän asetinlaitteet ja niihin liittyvät teknologiaratkaisut on toteutettu vuosien 2015-2020 aikana hankituilla Mipro Oy:n järjestelmillä. Käytössä olevan metron asetinlaitejärjestelmän laajentaminen Mäntylästä länteen muun toimittajan teknologialla ei ole mahdollista teknisistä syistä ilman mittavia kustannuksia ja riskejä.

Nyt hankittavan asetinlaitejärjestelmän laajennuksen on oltava yhteensopiva länsimetron jatkeelle toteutettavan ja jo hankitun asetinlaitejärjestelmän kanssa. Mipro Oy:n asetinlaiteteknologian korvaaminen muun toimittajan ratkaisulla olisi tässä yhteydessä mahdotonta, koska se viivästyttäisi länsimetron jatkeen käyttöönottoa useilla vuosilla ja aiheuttaisi merkittäviä lisäkustannuksia. Saumattoman teknisen yhteensopivuuden takaamiseksi muutokset eivät tällöin rajoittuisi länsimetron jatkeen ja Sammalvuoren varikon asetinlaitteeseen vaan koko metrojärjestelmän asetinlaitteeseen ja sen ytimenä toimivaan teknologiaan. Näin mittava asetinlaitehanke vastikään käyttöön otetun asetinlaiteteknologian korvaamiseksi olisi väistämättä merkittävä lisäkustannus Helsingin kaupungille.

Edellä mainittujen tekijöiden perusteella ainoa teknisesti mahdollinen ja kokonaistaloudellisesti tarkoituksenmukainen ratkaisu on hankkia länsimetron jatkeen laajennuksen vaatimat asetinlaiteteknologia, ratalaitteet sekä niihin liittyvät työt niiden nykyiseltä toimittajalta eli Mipro Oy:ltä.

Lain vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1398/2016) 43 § 2 momentin 2 kohdan mukaan:

teknisestä tai yksinoikeuden suojaamiseen liittyvästä syystä vain tietty toimittaja voi toteuttaa hankinnan; lisäedellytyksenä on, että järkeviä vaihtoehtoisia tai korvaavia ratkaisuja ei ole eikä kilpailun puuttuminen johdu hankinnan ehtojen keinotekoisesta kaventamisesta.

Liittyvät päätökset

HKL:n johtokunta oikeutti 24.3.2015, 62 §, HKL:n tilaamaan länsimetron (Ruoholahti-Matinkylä) asetinlaitteen ja ATS-järjestelmän Mipro Oy:ltä yhteensä enintään 18.404.487,00 euron arvonlisäverottomaan kokonaishintaan ja lisäksi tarjouskilpailun option mukaisen länsimetron (Ruoholahti-Matinkylä) matkustajainformaatiojärjestelmän 1.268.352,00 eurolla (alv 0 %).

HKL:n johtokunta oikeutti 24.11.2015, 197 §, HKL:n tilaamaan suora-hankintana länsimetron (Ruoholahti-Matinkylä) asetinlaitteen ja ATS-järjestelmän hankintaan sisällytettyjen optioiden perusteella Mipro Oy:ltä sekä kantametron että länsimetron jatkeen (Matinkylä-Kivenlahti) asetinlaitteet, ATS-järjestelmät ja matkustajainformaatiojärjestelmät niin, että näiden arvonlisäverottomat kokonaishinnat ovat:

- kantametron osalta 14.352.799 euroa
- länsimetron jatkeen (Matinkylä-Kivenlahti) osalta 11.123.858 euroa

Lisäksi johtokunta oikeutti samalla kertaa HKL:n tilaamaan edellä mainittuun länsimetron jatkeen (Matinkylä-Kivenlahti) optiohankintaan liittyviä lisä- ja muutostöitä enintään 1.000.000 eurolla (alv 0 %).

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Salar Mohammad, projektipäällikkö, puhelin: 310 35768
salar.mohammad(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Otteet

Ote

Hankinta
Projektijohtaja
Projektipäällikkö
Talouspalvelut

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti

6

Kruunusiltojen linjaston raitiovaunukalusto, hankesuunnitelma

HEL 2020-004987 T 08 00 02

Esitysehdotus

Liikenneliikelaitoksen johtokunta esittää kaupunginhallitukselle Kruunusiltojen raitiovaunukaluston hankesuunnitelman 14.4.2020 hyväksymistä esityksen mukaan niin, että

- hankkeen arvonlisäveroton kokonaishinta yhteensä sisältäen vau-
nujen toimitukset, vaihto-osat, projektiin sisältyvät erillishankinnat,
hankinnan aikaiset lisä- ja muutostyöt sekä rakentamisen aikaiset
korot on enintään 97,6 milj. euroa kustannustasossa huhtikuu 2020
- hanke toteutetaan niin, että raitiovaunut tulevat liikenteeseen Kruu-
nusiltojen raitiotielinjojen rakentamisen, koeajojen ja valmistumisen
edellyttämässä aikataulussa vuonna 2026 alkavan liikenteen tarpei-
siin

Esittelijän perustelut

Kruunusiltojen raitiolinjaston liikennöinti suunnittelussa laajuudessa edellyttää uuden raitiovaunukaluston hankintaa. Laajasalon raitiotie-
verkko on suunniteltu liikennöitäväksi kahteen suuntaan ajettavilla noin
35 metriä pitkillä pikaraitiovaunuilla.

Hankkeen strategiasidonnaisuus

Helsingin kaupunkistrategiassa 2017-2021 (kaupunginvaltuusto
27.9.2017, 321 §) todetaan, että liikennejärjestelmän toimivuudesta
huolehditaan liikenneinvestoinneilla ja että kestävien liikennemuotojen
kulkumuoto-osuutta kasvatetaan. Päättöehdotus tukee näitä kaupun-
kistrategian tavoitteita kestävä kasvun turvaamisesta ja on näin stra-
tegian mukainen.

Suhde muihin päätöksiin

Kaupunginvaltuusto päätti 31.8.2016, 210 §, Kruunusillat-hankkeen to-
teuttamisesta.

Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen (HKL) johtokunta
28.10.2019, 176 § ja kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja
yleisten alueiden jaosto 31.10.2019, 101 §, valitsivat Kruunusillat-
hankkeen allianssikumppanit.

Hankkeen lähtökohdat ja tavoitteet

Kaupunginvaltuuston päättäessä 31.8.2016 Kruunusillat-hankkeen toteuttamisesta todettiin, että Kruunusillat-hankkeen myötä toteutettava raitiotielinjasto tulee vaatimaan kalustohankintoja.

Kruunusillat-hankkeessa rakennetaan raitiotieyhteys kantakaupungista Laajasalon saarelle. Alkuvaiheessa Laajasaloon tulee kaksi raitiolinjaa, joista toisen päätepysäkki tulee Yliskylään Reposalmentielle ja toisen Haakoninlahden uudelle asuinalueelle.

Kruunusillat-hankkeen toteuttaminen allianssihankeena käynnistyi loppuvuodesta 2019 allianssin kehitysvaiheella ja kevään 2020 aikana HKL on valmistellut Laajasalon raitiovaunuvarikon hankesuunnitelmaa.

Kruunusillat-hankkeen hankesuunnitelmassa Yliskylän linjan kalustoksi oli ehdotettu 45 metriä pitkiä kahteen suuntaan ajettavia raitiovaunuja ja Haakoninlahdelle noin 30 metriä pitkiä yhteen suuntaan ajettavia raitiovaunuja. Jatkosuunnittelussa molempien linjojen kalustoksi valittiin 35 metriä pitkä kahteen suuntaan ajettava raitiovaunu.

Nykyinen raitiovaunukalusto

HKL:n nykyinen linjaliikenteessä käytettävä kaupunkiraitiovaunukalusto koostuu yhteensä 122 raitiovaunusta. Lisäksi Raide-Jokeri-pikaraitiotietä varten on tilattu 29 raitiovaunua.

Kantakaupungin raitioliikennettä varten HKL:llä on käytössä 52 peruskorjattua osittain matalalattiaista MLNRV-raitiovaunua sekä 70 täysin matalalattiaista Artic-raitiovaunua.

Raide-Jokerin kalustoksi on tilattu 29 kpl Artic-raitiovaunun pohjalta kehitettyjä kahteen suuntaan ajettavia Artic XL-vaunuja. Niissä on ovet molemmin puolin ja ohjaamot molemmissa päissä vaunua, joten ne eivät tarvitse kääntösilmukoita päätepysäkeillään.

Artic XL-vaunut soveltuvat esikaupunkilinjojen kuten Kruunusillat-hankkeen ja rakennettavien kaupunkibulevardien liikenteeseen. Raide-Jokerin vaunujen matkustajakapasiteetti on nykyisiä kantakaupunkilinjaston vaunuja suurempi ja vaunut on suunniteltu myöhemmin tarvittaessa pidennettäviksi. Ensimmäinen Artic XL-vaunu toimitetaan koekäyttöön kantakaupungin raitiotieverkolle vuonna 2020.

Kaikki nykyiset kaupunkiraitiovaunut sekä Raide-Jokeria varten tilatut vaunut tarvitaan kyseisten linjastojen liikenteeseen.

Kaluston hallintamalli

HKL tuottaa Helsingin seudun liikenne – kuntayhtymän (HSL) tilaaman raitioliikenteen. Erityisalojen hankintalain ja EU:n joukkoliikenteen pal-

30.04.2020

velusopimusasetuksen mukaisesti HSL ostaa raitioliikennepalvelut suorahankintana HKL:ltä.

Mahdollinen uusien tai olemassa olevien liikennöintikokonaisuuksien kilpailuttaminen ei vaikuta liikenteessä käytettävien raitiovaunujen määrään ja tarpeeseen, koska vaunumäärän perustana on suunniteltu ja toteutettava raitioliikenne. Kruunusiltojen linjaston kaluston hankinta on käynnistettävä niin, että liikennöintiin on käytettävissä raitiovaunuja Kruunusiltojen valmistuttua.

Nykytilanteessa raitiovaunut hankitaan Helsingin kaupungin omaisuudeksi ja liikennepalvelun myyntihinta HSL:lle sisältää korvauksen raitiovaunuihin sidotusta pääomasta sekä vaunujen kunnossapidosta ja käytöstä. Omistuksen tarkemmat ratkaisut, ml. HSL:n hankintakäytäntöjen ja HKL:n aseman ja organisaation mahdolliset muutokset, eivät poista raitiovaunujen tarvetta.

Kruunusiltojen linjaston kalustotarve

Nykyinen raitiovaunukalusto ei riitä Kruunusiltojen linjojen liikenteeseen, vaan uutta rataa ja sen liikennettä varten on hankittava lisää raitiovaunuja. Kruunusiltojen raitioliikenteen kuormituslaskelmien perusteella linjaston liikenteeseen tarvitaan suurempia vaunuja kuin kantakaupunkiliikenteen 27 metriä pitkät vaunut.

Suunnitelmien mukaan Kruunusiltojen linjaston vaunut kulkevat Laajasalosta Hakaniemeen ja edelleen Rautatieasemalle. Nykyisten suunnitelmien perusteella Kaivokadulle ei tulla rakentamaan raitiovaunuille kääntösilmukkaa, vaan kahteen suuntaan ajettavat vaunut vaihtavat ajosuuntaa Kaivokadun päätepysäkillä.

Kruunusiltojen linjaston vaunut ajavat Hakaniemen ja Kaivokadun välin samaa rataa kuin kantakaupungin raitioliikenne, joten vaunujen on oltava yhteensopivia tämän rataosan rakenteiden kanssa.

Linjaston liikennöintiin tarvittavan kalustomäärän lisäksi Kruunusiltojen linjaston kalustotarpeessa on huomioitu kaluston kunnossapitoon tarvittava varakalusto. Hankittava kalustomäärä perustuu HKL:n tavoiteohjelman mukaiseen käyttöastetavoitteeseen. Kantakaupunkilinjaston raitiovaunut eivät sovellu kalustovajeen korvaamiseen kahteen suuntaan ajettavalla linjastolla.

Suunnitellun palvelutason ja liikennöintiolosuhteiden simuloinnin perusteella HSL on arvioinut liikennöintiin tarvittavan 15 vuoroa Yliskylän linjalla ja 5 vuoroa Haakoninlahden linjalla. Kruunusiltojen linjaston liikennöinti vaatii varavaunut mukaan lukien yhteensä 23 kappaletta 35 metriä pitkiä raitiovaunuja.

Kalustohankkeeseen sisällytettävällä vaihto-osahankinnalla mahdollistetaan kaluston tehokkaampi korjaus- ja huoltotoiminta ja täten vähennetään linjaston liikennöintiin vaadittavaa kalustomäärää.

Kruunusiltojen linjaston raitiovaunujen määrää on käytetty hyväksi myös Laajasalon raitiovaunuvarikon mitoituksessa.

Hankkeen toteuttaminen

Hankkeessa hankintaan yhteensä 23 kappaletta 35 metrisiä kahteen suuntaan ajettavia raitiovaunuja Kruunusiltojen linjaston liikennöintiin.

Vaunujen tulee soveltua raitioliikenteeseen Helsingin seudulla ja erityisesti Kruunusiltojen merellisessä ympäristössä. Vaunujen tulee olla kokonaistaloudellisia edullisia elinkaarensa aikana, mutta myös luotettavia ja muunneltavia teknisiltä ratkaisuiltaan. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon esteettömyysvaatimukset.

Hanke toteutetaan niin, että raitiovaunut toimitetaan Helsinkiin Kruunusiltojen linjaston rakentamisen, koeajojen ja valmistumisen edellyttämässä aikataulussa.

Kaluston hankinta voidaan toteuttaa uutena kilpailutettavana kalustohankintana, jolloin siihen on mahdollista sisällyttää kalusto-optiot suunnitteilla oleville kaupunkibulevardien raitiolinjoille sekä mahdollisesti Vantaan raitiotielle.

Kruunusilloille tarvittavan kaluston hankinta voidaan HKL:n käsityksen mukaan toteuttaa myös käyttämällä Artic kalustohankinnan jäljellä olevia kalusto-optioita.

Tarkemmat hankintaa koskevat määrittelyt hankintatavasta, mahdollisista optioratkaisuista, jne. tehdään hankkeen jatkosuunnittelussa ja sisältyvät hankintaprosessiin.

Kaluston tekniset ratkaisut

Kruunusiltojen linjaston kaluston pitää olla yhteensopivaa Raide-Jokerin ja kantakaupungin ratainfra kanssa. Yhteensopivuudella saavutetaan kustannushyötyjä liikenteen ylläpidossa ja vaunujen kunnossapidossa. Koska Helsingin kantakaupungin raitiotieverkon tekninen ajanmukaistaminen ei valmistu ennen Kruunusiltojen valmistumista, vaaditaan vaunuilta yhteensopivuutta myös kantakaupungin raitiotieverkon nykyisen ratainfra kanssa.

Kunnossapito muodostaa suuren osan raitiovaunun elinkaaren aikaisista kustannuksista. Kunnossapidon tarve ja kustannukset riippuvat raitiovaunun rakenteesta sekä käytettyjen osien ja materiaalien laadusta.

Elinkaarikustannusten asianmukainen huomiointi ja korostaminen kalustohankkeessa alentaa raitiovaunuun sen koko elinkaaren aikana sitoutuvia kustannuksia laadukkaampien teknisten ratkaisujen kautta.

Hankkeessa hankittavien raitiovaunujen pitää olla vaunujen toimituksen jälkeen myöhemmässä vaiheessa tarvittaessa teknisesti muunnettavissa noin 45 metriä pitkäksi kalustoksi, mikäli Laajasalon matkustajamäärät ja linjastoratkaisu tätä vaativat.

Esteettömyyden hyvällä suunnittelulla taataan, että liikuntarajoitteiset tai näkövammaiset voivat turvallisesti käyttää raitiovaunua.

Kaluston materiaali- ja energiatehokkuus ovat tärkeitä ominaisuuksia, joilla varmistetaan sekä soveltuvuus Helsingin raitiojärjestelmän olosuhteissa kestämiseen että kaluston ympäristövaikutusten minimoimiseen. Vaunujen osien uudelleen käyttö ja/tai kierrättäminen täytyy olla huomioitu.

Raitiovaunujen kunnossapidossa merkittävää kunnossapitokustannusten säästöä voidaan saavuttaa kaluston kulumisen ja kunnon seurantaan perustuvalla kunnossapitokäytännöllä.

Hankkeen kustannusten muodostuminen

Hankkeen arvonlisäverottomiksi kustannuksiksi on arvioitu yhteensä 97,6 milj. euroa.

Hankkeen kustannustason (esityksen mukaisesti huhtikuu 2020) tarkempi indeksipohjainen määrittely tehdään hankintaratkaisun osana ja tätä indeksiä käytetään hankkeen kustannuksien seurannassa.

Hankkeen kustannukset muodostuvat pääosin hankittavista raitiovaunuista sisältäen vaunujen suunnittelukustannukset. Vaihto-osien osuus hankkeen kustannuksista on noin 1 milj. euroa. Lisäksi hankkeelle tulee hankkeen projektinjohtoon ja -valvonnan kustannuksia arviolta 1,3 milj. euroa.

Hankkeen kokonaiskustannukseen on sisällytetty rakentamisen aikainen korko n. 1,87 milj. euroa.

Vuodelle 2020 kohdistuu hankkeesta yhteensä n. 0,3 milj. euroa. Vuosille 2021-2029 kohdistuvat kustannukset otetaan huomioon HKL:n talousarvioiden laatimisessa kyseisille vuosille.

Hankkeen kustannusarvioon sisältyy n. 5 % hankevaraus, jolla mahdollistetaan suunnittelun ja toteutuksen aikaiset muutokset ja lisätyöt.

Raitiovaunujen muotoilullisen konseptin kehittämisestä ja siihen liittyvistä muotoilijan kustannuksista vastaa HSL, joka varautuu kaluston uushankintavaihtoehtodossa tähän erillisellä budjetilla.

Hankkeen vaikutukset käyttötalouteen

Hanke aiheuttaa 30 vuoden poistoajalla tasapoistoina 3,3 milj. euron vuotuisen lisäyksen poistokustannuksiin.

HKL vakuuttaa raitiovaunut kaupungin vakuutusrahaston kautta. Vakuutusrahastomaksu on 0,1 % omaisuuden arvosta, joten 30 vuoden aikana vakuutusrahastomaksuja kertyy n. 1,2 milj. euroa.

HKL rahoittaa hankkeen lainarahoituksella. Korkokulut ovat yhteensä noin 39,8 milj. euroa (korkokanta 3% ja laina-aika 25 vuotta). Hankkeen kokonaiskustannukseen sisältyvä valmistuksen aikainen korko (1,87 milj. euroa) on laskettu erikseen.

Vaunujen käyttökustannukset ovat arviolta 4,3 milj. euroa vuodessa, sisältäen ajoenergian ja kunnossapitokustannukset.

Siten hankkeen kokonaisvaikutukset kaupungin käyttötalouteen ovat 30 vuoden aikana n. 7,6 milj. euroa vuodessa.

HKL:n nykyisen liikennöintisopimuksen mukaisesti HKL laskuttaa vau-nuhankinnan poistot, korot ja vakuutusrahastomaksun HSL:ltä osana liikennöintikorvauksen pääomaosuutta.

Toimivalta

Hallintosäännön 11 luvun 1 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan liikelaitoksen johtokunta päättää kaupunginhallituksen vahvistamissa rajoissa tarveselvitykseen perustuvan hanke- tai muun suunnitelman hyväksymisestä.

Kaupunginhallituksen hyväksymien hankesuunnitelmien hyväksymisrajojen mukaan HKL:n johtokunta päättää alle 5 milj. euron hankkeista.

Hankkeen arvonlisäverottoman kokonaishinnan ollessa 97,6 milj. euroa, HKL:n johtokunta esittää hankkeen hyväksymistä kaupunginhallitukselle.

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Terhi Ruokolainen, projektipäällikkö, puhelin: 310 34799
terhi.ruokolainen(a)hel.fi

Liitteet

1 NRV 2030 Hankesuunnitelma

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

7

Kruunusillat-raitioyhteyden hankeosuutta koskevien rakennus-suunnitelmien lisätöiden tilaaminen

HEL 2019-005981 T 02 08 02 01

Päätösehdotus

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päättää oikeuttaa liikenneliikelaitoksen (HKL) tilaamaan suoraan Kruunusillat-raitiotieyhteyteen sisältyvän rakennussuunnittelun lisätöiden välillä Nihti-Kruunuvuorenranta HKL:n osuuden (63%) WSP Finland Oy:ltä 3.3.2020/26.3.2020 päivätyn tarjouksen mukaisesti niin, että tilauksen arvonlisäveroton kokonaishinta on enintään 77.805,00 euroa.

Esittelijän perustelut

Rakennusvirasto (HKR) järjesti yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston ja muiden kaupunkien hallintokuntien kanssa Kruunusillat-hankkeessa suunnittelukilpailun vuonna 2011, jossa tavoitteena oli suunnitella siltayhteys raitioliikenteelle, pyöräilylle ja jalankululle Kalasataman kaupunginosan Nihdistä Korkeasaaren pohjoispuolitse Kruunuvuoren länsirantaan. Kilpailu voittajaksi valittiin WSP Finland Oy:n (WSP) kilpailuehdotus Gemma Regalis (Yleisten töiden lautakunnan päätös § 418, 15.10.2013).

WSP teki kilpailuehdotuksen pohjalta HKL:lle ja HKR:lle tarjouksen Kruunusillat-raitioyhteyden rakennussuunnitelmien laatimisesta välillä Nihti-Kruunuvuorenranta niin, että ko. hankeosuuden suunnittelun hinta oli yhteensä enintään 6.050.000,00 euroa (alv 0 %).

Hankkeen valmistelussa sovittiin, että HKL:n osuus Kruunusillat-hankkeen kustannuksista on 63% ja HKR:n osuus 37% liikennemuotojen suhteeseen perustuen. HKL:n osuus WSP:n tarjouksen mukaan rakennesuunnittelusta olisi ollut siten 3.811.500 euroa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 31.8.2016, 210 §, Kruunusilltojen hanke-suunnitelman ja HKL:n johtokunta päätti rakennussuunnittelun tilaamisesta WSP:ltä 13.10.2016.

Alkuperäisen rakennussuunnitelman lisäksi hankkeeseen on tilattu vuonna 2019 lisätöinä rakennussuunnittelua sekä maadoitus-suunnitelman laatiminen kokonaisurakkaosuuden kiinteille rakenteille.

Nyt tilattavat lisätyöt käsittävät rakennussuunnitelman laatimisen aikana, kesäkuun 2019 jälkeen, esiin tulleiden toimeksiannon laajuuden kasvamisesta aiheutuneet työt, joita ovat:

- pylonin ja kannen välisen liitoksen muutossuunnittelu
- projektin hallinta ja kokoukset
- neljännen osapuolen lausunto Kruunuvuorensillan rakennesuunnittelusta ja varautuminen lausunnon havaintojen perusteella tilaajan kanssa sovittavien suunnitelman täydennysten tekemiseen.

Näiden töiden kustannukset jaetaan HKL:n ja kaupunkiympäristön toimialan välillä edellä mainitun perusteen mukaisesti.

Suorahankintaperuste

Erityisalojen hankintalain (1398/2016) 43 § 2 mom. kohdan 9 mukaisesti kyseessä on palveluhankinta, joka tehdään suunnittelukilpailun perusteella ja joka on suunnittelukilpailun sääntöjen mukaan tehtävä kilpailun voittajan kanssa; tai jos voittajia on useita, näistä jonkun kanssa; tällöin kaikki suunnittelukilpailun voittajat on kutsuttava osallistumaan neuvotteluihin.

Aiemmat päätökset

Johtokunnan päätös 170 §, 13.10.2016: 3.811.500,00 euroa (alv 0 %)
Johtokunnan päätös 108 §, 13.6.2019: 195.710,00 euroa (alv 0 %)

Tämän päätöksen jälkeen hankinnan kokonaiskustannukset ovat yhteensä enintään 4.085.015,00 euroa (alv 0 %).

Toimivalta

Hallintosäännön 11 luvun 1 § 2 mom. 3 kohdan mukaan liikelaitoksen johtokunta päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan vi-
ranhaltija päättää hankinnoista osakkeita lukuun ottamatta.

HKL:n johtokunta on siirtänyt hankintoihin liittyvää toimivaltaa HKL:n vi-
ranhaltijoille arvonlisäverottomalta kokonaisarvoltaan alle 500.000,00
euron suuruisissa hankinnoissa. Koska tämän hankinnan kokonaisarvo
on yli 500.000,00 euroa (alv 0 %), HKL:n johtokunta päättää hankin-
nasta.

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Jari Kivi, projektipäällikkö, puhelin: 310 20258
jari.kivi(a)hel.fi
Ella Etula, hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 22557
ella.etula(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Otteet

Ote

Hankinta
Kirjanpito
Sopimussihteeri
Yksikön johtaja
Projektipäällikkö
Hankinta-asiantuntija

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti

Päätöshistoria

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 13.06.2019 § 108

HEL 2019-005981 T 02 08 02 01

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti oikeuttaa liikenneliikelaitoksen (HKL) tilaamaan suoramarkintana Kruunusillat -raitiotieyhteyteen sisältyvän rakennesuunnittelun välillä Nihti - Kruunuvuorenranta HKL:n osuuden (63%) WSP Finland Oy:ltä 18.4.2019 päivätyn tarjouksen mukaisesti niin, että suunnittelun arvonlisäveroton kokonaishinta on enintään 169.880,00 euroa.

Lisäksi johtokunta päätti oikeuttaa HKL:n tilaamaan suoramarkintana Kruunusillat -hankekokonaisuutta koskevan kokonaisurakkaosuuden (KU) maadoitus suunnitelman kiinteille rakenteille HKL:n osuuden (63%) WSP Finland Oy:ltä 15.4.2019 päivätyn tarjouksen mukaisesti niin, että hankinnan arvonlisäveroton kokonaishinta on enintään 25.830,00 euroa.

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Mikko Asikainen, projektipäällikkö, puhelin: 310 22492
mikko.asikainen(a)hel.fi
Ella Etula, hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 22557
ella.etula(a)hel.fi

8

NRV 2010-raitiovaunujen hankintasopimuksen toimitusoptioita koskevien ehtojen muutossopimus (Lisäsopimus L9)

HEL 2020-005323 T 02 08 02 01

Päätösehdotus

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päättää oikeuttaa liikenneliikelaitoksen (HKL) tekemään Škoda Transtech Oy:n kanssa NRV 2010-raitiovaunujen hankintasopimusta (4300015668, 24.3.2011) koskevan lisäsopimuksen L9, jolla sovitaan toimitusoptioita koskevista muutoksista siten, että HKL:llä on mahdollisuus tilata 23 – 25 raitiovaunua Kruunusilltojen linjaston liikennöintiä varten sekä 1 – 2 raitiovaunua Raide-Jokerin liikennöintiä varten.

Lisäksi johtokunta päättää edellyttää, että HKL julkaisee erityisalojen hankintalain edellyttämän sopimusmuutosilmoituksen, kun HKL ja Škoda Transtech Oy ovat allekirjoittaneet lisäsopimuksen L9.

Lisäksi johtokunta päättää, että lisäsopimuksen L9 mukaisten toimitusoptioiden mahdollisesta käytöstä päätetään erikseen johtokunnassa, kun uusien raitiovaunujen hankesuunnitelma on hyväksytty kaupunginvaltuustossa.

Esittelijän perustelut

Kruunusillat hankkeessa toteutettava raitiotieyhteys Laajasaloon on uusi raideliikenteen runkoyhteys Helsingin keskustan ja Laajasalon välillä. HKL on arvioinut, että uusi yhteys edellyttää yhteensä 23 - 25 raitiovaunun hankintaa. Lisäksi Raide-Jokerin liikennöintiä varten on tarpeellista tilata aikaisemmin tilattujen 29:n raitiovaunun lisäksi 1 – 2 raitiovaunua.

NRV 2010-raitiovaunujen hankintasopimuksen (jäljempänä ”Hankintasopimus”) mukaisten toimitusoptioehtojen muutoksella mahdollistetaan, että HKL voi hyödyntää Hankintasopimuksen käyttämättömät toimitusoptiot Kruunusilltojen ja Raide-Jokerin liikennöintiä varten.

Hankintasopimuksen aikaisempi käsittely HKL:n johtokunnassa

Johtokunta oikeutti 2.10.2012, 169 §, HKL:n tilaamaan Transtech Oy:ltä 40 matalalattiaista raitiovaunua yhteensä 113.106.384,00 euron arvonlisäverottomaan kokonaishintaan ja sisällyttämään tehtävään hankintasopimukseen tarjouspyynnön mukaiset optioehdot, joiden mahdollinen käyttäminen edellyttää erillisten päätösten tekemistä.

Johtokunta oikeutti 1.11.2016, 177 §, HKL:n käyttämään 24.3.2011 tehdyn hankintasopimuksen mukaisen toimitusoption nro 2 ja tilaamaan Transtech Oy:ltä Raide-Jokerin liikennöintiä varten 29 kappaletta kahteen suuntaan ajettavia noin 35 metriä pitkiä raitiovaunuja niin, että hankinnan arvonlisäveroton kokonaishankintahinta on enintään 100,5 miljoonaa euroa. Hankinnan arvosta raitiovaunujen osuus on 95,2 miljoonaa euroa ja vaihto- ja varaosien sekä erityistyökalujen osuus on 5,3 miljoonaa euroa.

Johtokunta päätti 8.12.2016, 199 §, käyttää 24.3.2011 tehdyn hankintasopimuksen mukaisen toimitusoption nro 1 ja oikeutti HKL:n tilaamaan Transtech Oy:ltä 20 kappaletta matalalattiaisia 27,4 metriä pitkiä raitiovaunuja niin, että arvonlisäveroton kokonaishankintahinta, jossa on otettu huomioon varaosat, on yhteensä enintään 57,3 miljoonaa euroa.

Johtokunta päätti 14.6.2018, 104 §, käyttää 24.3.2011 tehdyn hankintasopimuksen mukaisen toimitusoption nro 3 osittain ja oikeutti HKL:n tilaamaan Transtech Oy:ltä 10 matalalattiaista nivelraitiovaunua vaunutyyppiä A (keskustaraitiovaunu), yhteensä enintään 24.743.990 euron arvonlisäverottomaan kokonaishintaan.

Hankintasopimuksessa määritellyt toimitusoptiot ja toimitusoptioiden tilanne

HKL ja Transtech Oy (nyk. Škoda Transtech Oy) allekirjoittivat 24.3.2011 Hankintasopimuksen neljäkymmenen (40) matalalattiaisen raitiovaunun toimittamisesta sekä toimitusoptioista. Hankintasopimuksessa toimitusoptiot on määritelty seuraavasti:

- Toimitusoptio 1: kaksikymmentä (20) raitiovaunua, jotka ovat vaunutyyppiä A
- Toimitusoptio 2: kolmekymmentä (30) raitiovaunua jotka ovat vaunutyyppiä A ja/tai kolmekymmentä (30) raitiovaunua jotka ovat vaunutyyppiä C
- Toimitusoptio 3: neljäkymmentä (40) raitiovaunua, jotka ovat vaunutyyppiä A

HKL ja Transtech Oy ovat tehneet Hankintasopimuksen toimitusoptioiden perusteella seuraavat toimitusoptioita koskevat hankintasopimukset:

- Toimitusoptiosopimus nro 1 (20:n A-typin raitiovaunun hankintasopimus)
- Toimitusoptiosopimus nro 2 (29:n C-typin raitiovaunun hankintasopimus)
- Toimitusoptiosopimus nro 3 (10:n A-typin raitiovaunun hankintasopimus)

Em. toimitusoptiosopimusten myötä Hankintasopimuksen toimitusoptioiden tilanne on seuraava:

- Toimitusoptio 1, HKL on käyttänyt toimitusoption 1 kokonaisuudessaan
- Toimitusoptio 2, HKL:llä on käyttämättä toimitusoptiosta 2 yksi (1) C-tyyppin raitiovaunu
- Toimitusoptio 3, HKL:llä on käyttämättä toimitusoptiosta 3 kolmekymmentä (30) A-tyyppin raitiovaunua

Toimitusoptioita koskevat muutokset

Lisäsopimuksella L9 sovitaan Hankintasopimuksen toimitusoptioiden muutoksista siten, että toimitusoptiosta 2 käyttämättä oleva 1 C-tyyppin raitiovaunu ja toimitusoptiosta 3 käyttämättä olevat 30 A-tyyppin raitiovaunua muutetaan toimitusoptioksi 4 ja 5, jotka ovat seuraavat:

- Toimitusoptio 4: yksi (1) - kaksi (2) raitiovaunua, jotka ovat vaunutyyppiä C+
- Toimitusoptio 5: kaksikymmentäkolme (23) - kaksikymmentäviisi (25) raitiovaunua, jotka ovat vaunutyyppiä C+

Vaunutyyppillä C+ tarkoitetaan vaunutyyppiä, joka vastaa teknisiltä ja toiminnallisilta ominaisuuksiltaan toimitusoptiosopimuksen nro 2 perusteella Raide-Jokerin liikennöintiä varten tilattuja raitiovaunuja.

Lisäsopimuksella L9 sovitaan myös, että toimitusoptioihin 4 ja 5 sisältyvien raitiovaunujen hinnat ovat samat kuin toimitusoptiosopimuksen nro 2 perusteella Raide-Jokerin liikennöintiä varten tilattujen raitiovaunujen hinnat.

Sopimusmuutosilmoitus

Vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1398/206, jäljempänä ”Erityisalojen hankintalaki”) 124 §:n 1 momentin mukaan hankintasopimusta tai puitejärjestelyä ei saa olennaisesti muuttaa sopimuskauden aikana ilman erityisalojen hankintalain mukaista uutta hankintamenettelyä.

Erityisalojen hankintalain 124 §:n 1 momentissa on lueteltu tyhjentävästi olennaiset sopimusmuutokset ja kohdan 2 mukaisesti olennaisena pidetään ainakin muutosta, jos hankintasopimuksesta tai puitejärjestelystä tulee muutoksen jälkeen taloudellisesti edullisempi sopimus-kumppanille sellaisella tavalla, jota alkuperäisessä hankintasopimuksessa tai puitejärjestelyssä ei ollut määritetty.

Erityisalojen hankintalain 124 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, hankintasopimukseen ja pui-
tejärjestelyyn voidaan tehdä muutos ilman uutta hankintamenettelyä,
jos alkuperäisen sopimuskumppanin on tarpeen suorittaa lisätöitä tai
palveluja taikka ylimääräisiä tavarantoimituksia, jotka eivät sisällyneet
alkuperäiseen hankintasopimukseen, ja jos sopimuskumppanin vaihtaminen ei ole mahdollista taloudellisista tai teknisistä syistä ja aiheuttaisi merkittävää haittaa tai kustannusten päällekkäisyyttä hankintayksikölle.

Edellä tarkoitetun muutoksen arvo ei kuitenkaan erityisalojen hankintalain 124 §:n 3 momentin mukaan saa olla enemmän kuin 50 prosenttia alkuperäisen sopimuksen arvosta

Hankintasopimuksen mukaisten käyttämättömien toimitusoptioiden arvo on 69.119.826,00 euroa (alv 0 %). Nyt tehtävän sopimusmuutoksen johdosta vielä käyttämättömien toimitusoptioiden arvoksi tulee yhteensä 81.943.488,00 euroa (alv 0 %). Hankintasopimuksen mukaisten käyttämättömien toimitusoptioiden arvo muuttuu siten yhteensä 12.823.662,00 euroa (alv 0 %). Alkuperäisen Hankintasopimuksen (sis. toimitusoptiot) kokonaisarvoon muutoksen vaikutus on n. 4 %.

HKL julkaisee Erityisalojen hankintalain edellyttämän sopimusmuutosilmoituksen, kun molemmat sopijapuolet ovat allekirjoittaneet Lisäsopimuksen L9.

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Teemu Niippa, kalustopäällikkö, puhelin: 310 35916
teemu.niippa(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Otteet

Ote

Hallintopäällikkö
Hankinta
Kalustopäällikkö
Yksikön johtaja

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti

9

Herttoniemen metroaseman rakennekorjauksien ja linja-autojen väistöterminaali -hankkeen vedeneristys- ja liikennejärjestelyurakan tilaaminen

HEL 2020-005353 T 02 08 03 00

Päätösehdotus

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päättää oikeuttaa liikenneliikelaitoksen (HKL) tilaamaan Herttoniemen metroaseman rakennekorjauksien ja linja-autojen väistöterminaali -hankkeen vedeneristys- ja liikennejärjestelyurakan VM Suomalainen Oy:ltä yhteensä enintään 1.516.000,00 euron arvonlisäverottomaan kokonaishintaan.

Lisäksi johtokunta oikeuttaa HKL:n tarvittaessa tekemään lisä- ja muutostyötilauksia niin, että niistä aiheutuvat lisäkustannukset ovat yhteensä enintään 227.400,00 euroa (alv 0%) eli 15 % urakoiden kokonaishinnasta.

Esittelijän perustelut

HKL järjesti tarjouskilpailun (12H20, 4.3.2020) Herttoniemen metroaseman rakennekorjauksien ja linja-autojen väistöterminaali -hankkeen vedeneristys- ja liikennejärjestelyurakasta.

Urakka käsittää HKL:n omistaman Herttoniemen metroaseman vedeneristeen uusimisen lippuhallin ja läntisen sisäänkäynnin väliseltä alueelta, uudet katurakenteet ja linja-autojen väistöterminaalin rakentamisen.

Hankesuunnitelma

HKL:n johtokunta hyväksyi 12.12.2019

- 217 § Herttoniemen metroaseman väliaikaisen lippuhallin ja väliaikaisen bussiterminaalin hankesuunnitelmat niin, että hankkeiden kokonaishinta sisältäen suunnittelun, rakennustyöt sekä hankintojen aikaiset lisä- ja muutostyöt, on yhteensä enintään 3.150.000,00 euroa (alv 0 %).
- 215 §, Herttoniemen metroaseman kannen vesieristeen uusimisen hankesuunnitelman 26.11.2019 esityksen mukaan niin, että hankkeen kokonaishinta yhteensä sisältäen suunnittelun, rakennustyöt sekä hankintojen aikaiset lisä- ja muutostyöt on 3,6 milj. euroa (alv 0 %).

Hankinnan kulku

Hankintamenettelynä käytettiin avointa menettelyä. Hankinnan ennakoitu arvo alitti erityisalojen hankintalain (1398/2016) mukaisen rakennusurakoita koskevien hankintojen EU-kynnysarvon. Tarjouspyyntö julkaistiin 4.3.2020 tarjouspalvelu.fi-portaalissa. Urakka kilpailutettiin kokonaisurakkana. Tarjoukset tuli jättää 10.4.2020 klo 12.00 mennessä.

Vertailuperusteena tarjouskilpailussa oli kokonaistaloudellinen edullisuus siten, että halvimman hinnan painoarvo oli 100 %. Tarjoajille ja tarjouksille asetetuilla pakollisilla vaatimuksilla varmistettiin tarjoajan edellytykset urakan suorittamiseen HKL:n vaatimusten mukaisesti.

Määräaikaan mennessä tarjouksen jättivät seuraavat tarjoajat:

- GRK Infra Oy
- Nordhaus Partners Oy
- VM Suomalainen Oy
- YPR Yleinen Pohjarakennus Oy

Tarjousten käsittely toteutettiin kolmessa vaiheessa:

1. Tarjoajien soveltavuuden tarkistaminen
2. Tarjousten tarjouspyynnön mukaisuuden tarkistaminen
3. Tarjousten vertailu

Tarjoajan soveltavuuden tarkistamisen tarkoituksena oli selvittää tarjoajan edellytykset suoriutua toteutuksesta tarjouspyynnössä esitettyjen vaatimusten mukaisesti.

Erityisalojen hankintalain 83 §:n 1 momentin mukaan Hankintayksikön on valittava ehdokkaat ja tarjoajat etukäteen ilmoitettujen puolueettomien perusteiden mukaisesti. Hankintayksikön on suljettava pois sellaiset tarjoajat tai ehdokkaat, jotka eivät täytä näitä ehtoja.

Tarjoajista GRK Infra Oy, Nordhaus Partners Oy ja VM Suomalainen Oy täyttivät tarjouspyynnössä määritellyt soveltuvuusvaatimukset. YPR Yleinen Pohjarakennus Oy ei täyttänyt tarjouspyynnön referenssivaatimusta siltakannen vedeneristystyön osalta ja tämän vuoksi tarjoaja suljettiin pois tarjouskilpailusta.

Hankintayksikkö tarkisti, että soveltuvuusvaatimukset täyttäneiden tarjoajien tarjoukset täyttivät tarjouspyynnössä määritellyn mukaiset vähimmäisvaatimukset, jotka hankittavalle urakalle oli asetettu. Pakolliset vaatimukset ja pyydyt selvitykset esitettiin tarjouspyynnössä ja sen liitteissä.

Kaikkien soveltuvuusvaatimukset täyttäneiden tarjoajien tarjoukset täytivät tarjouksille asetetut vaatimukset ja tarjousten vertailu suoritettiin näiden tarjousten osalta. VM Suomalainen Oy:n tarjous oli kokonaistaloudellisesti edullisin. Tarjousten vertailutaulukko on esityslistan liitteenä.

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Leena Mätäsniemi, tiimipäällikkö, puhelin: 310 20459
leena.matasniemi(a)hel.fi
Ella Etula, hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 22557
ella.etula(a)hel.fi

Liitteet

1 Vertailutaulukko

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, pienhankinnat, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Otteet

Ote

Hankinta

Kirjanpito

Sopimussihteeri

Yksikön johtaja

Tiimipäällikkö

Tarjoajat

Otteen liitteet

Esitysteksti

Liite 1

Esitysteksti

Liite 1

Esitysteksti

Liite 1

Esitysteksti

Liite 1

Esitysteksti

Liite 1

Esitysteksti

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, pienhankinnat, liikenneliikelaitoksen johtokunta
Liite 1

10

Roihupellon bussivarikon rakentamisen lisätyöt

HEL 2019-006489 T 02 08 03 01

Päätösehdotus

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päättää oikeuttaa liikenneliikelaitoksen (HKL) tilaamaan suorahankintana Raide-Jokeri -allianssiin valituilta palveluntuottajilta (suunnittelun osalta Ramboll Finland Oy, Sweco Infra & Rail Oy ja Sitowise Oy ja toteutuksen osalta YIT Suomi Oy ja NRC Group Finland Oy) Roihupellon bussivarikon suunnittelun ja toteutuksen lisätöitä yhteensä enintään 550.000,00 euron arvonlisäverottomaan kokonaishintaan.

Lisäksi HKL:n johtokunta toteaa, että Roihupellon bussivarikon toteuttamiseen sovelletaan allianssisopimuksien ehtoja.

Esittelijän perustelut

Hankinnassa on kyse erityisalojen hankintalain (1398/2016) 13 §:ssä mukaisista palveluista ja rakennusurakoita koskevien kynnysarvojen alittavista palvelu- ja rakennusurakkahankinnoista.

Hankinta perustuu Raide-Jokeri -allianssin sopimuskumppaneiden 22.5.2019 allekirjoittamaan sopimukseen Raide-Jokerin toteutusvaiheesta. Raide-Jokeri -projektiin liittyvänä hankkeena lisätyn Roihupellon bussivarikon rakentamisen aikana on ilmennyt seikkoja, joiden takia toteutuksen ja työnaikaisen suunnittelun kustannukset ovat korkeammat kuin mitä allianssi on kehitysvaiheessa arvioinut. Lisäkustannuksia on syntynyt hankkeen aikana teknisen ja toiminnallisen laatutason muutoksista etenkin varikolle tulevien teknisten järjestelmien osalta.

Aikaisemmat hankintapäätökset:

HKL:n johtokunta oikeutti 117 §, 13.6.2019 HKL:n tilaamaan suorahankintana Roihupellon bussivarikon suunnittelun ja toteutuksen yhteensä enintään 4.000.000,00 euron arvonlisäverottomaan kokonaishintaan Raide-Jokeri -projektin suunnittelusta ja toteutuksesta vastaavilta osapuolilta siten, että

- Suunnittelu tilataan Raide-Jokeri -projektiin valituilta suunnittelijoilta Ramboll Finland Oy:ltä, VR Track Oy:ltä (nyk. NRC Group Finland Oy) ja Sito Oy:ltä (nyk. Sitowise Oy) 400.000,00 eurolla (alv 0 %)
- Toteutus tilataan Raide-Jokeri -projektiin valituilta toteuttajilta YIT Rakennus Oy:ltä (nyk. YIT Suomi Oy) ja VR Track Oy:ltä (nyk. NRC Group Finland Oy) 3.600.000,00 eurolla (alv 0 %)

Lisäksi johtokunta oikeutti HKL:n tilaamaan Roihupellon bussivarikon suunnittelun ja rakentamisen aikaisia lisä- ja muutostöitä yhteensä enintään 400.000,00 eurolla (alv 0%), eli 10 %:lla Roihupellon bussivarikon suunnittelun ja toteutuksen kokonaiskustannuksista.

Toimitusjohtaja tilasi 128 §, 16.9.2019 Raide-Jokeri -allianssiin valituilta palveluntuottajilta (suunnittelun osalta Ramboll Finland Oy:ltä, NRC Group Finland Oy ja Sitowise Oy) Roihupellon bussivarikon suunnittelun lisätöitä yhteensä enintään 200.000,00 euron arvonlisäverottomaan kokonaishintaan.

Toimitusjohtaja tilasi 8 §, 14.1.2020 Raide-Jokeri -allianssiin valituilta rakentamisen palveluntuottajilta YIT Suomi Oy:ltä ja NRC Group Finland Oy:ltä Roihupellon bussivarikon rakentamisen lisätöitä yhteensä enintään 200.000,00 euron arvonlisäverottomaan kokonaishintaan.

Tämän päätöksen jälkeen hankinnan kokonaiskustannukset ovat yhteensä enintään 4.950.000,00 euroa (alv 0 %), josta lisätöiden osuus on 950.000,00 euroa (alv 0 %).

Hankepäättös

HKL:n johtokunta hyväksyi 47 §, 2.4.2020 Roihupellon bussivarikon hankesuunnitelman korotuksen niin, että hankkeen korotettu arvonlisäveroton kokonaishinta yhteensä sisältäen suunnittelun, rakennustyöt sekä hankkeen aikaiset lisä- ja muutostyöt on enintään 4,95 milj. euroa.

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Lotta Koski-Lammi, projektipäällikkö, puhelin: 310 34942
lotta.koski-lammi(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, pienhankinnat, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Otteet

Ote

Hankinta
Kirjanpito
Sopimussihteeri
Yksikön johtaja
Projektijohtaja
Projektipäällikkö

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Liikenneliikelaitos Toimitusjohtaja 14.01.2020 § 8

HEL 2019-006489 T 02 08 03 01

Päätös

Toimitusjohtaja päätti tilata Raide-Jokeri-allianssiin valituilta rakentamisen palveluntuottajilta YIT Suomi Oy:ltä ja NRC Group Finland Oy:ltä Roihupellon bussivarikon rakentamisen lisätöitä yhteensä enintään 200.000,00 euron arvonlisäverottomaan kokonaishintaan.

Päätöksen perustelut

Hankinta perustuu Raide-Jokeri-allianssin sopimuskumppaneiden 22.5.2019 allekirjoittamaan sopimukseen Raide-Jokerin toteutusvaiheesta. Raide-Jokeri-projektiin liittyvänä hankkeena lisätyn Roihupellon bussivarikon rakentamisen aikana on ilmennyt seikkoja, joiden takia toteutuksen kustannukset ovat korkeammat kuin mitä allianssi on kehitysvaiheessa arvioinut. Rakentamisen lisäkustannuksia on syntynyt etenkin työmaavesien hallintaa varten rakennetusta työnaikaisesta viivytysaltaasta sekä varikkorakennuksen lisääntyneistä perustuskustannuksista.

Aiemmat hankintapäätökset:

Johtokunnan päätös 117 §, 13.6.2019:

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti oikeuttaa liikenneliikelaitoksen (HKL) tilaamaan suorahankintana Roihupellon bussivarikon suunnittelun ja toteutuksen yhteensä enintään 4.000.000,00 euron arvonlisäverottomaan kokonaishintaan Raide-Jokeri-projektin suunnittelusta ja toteutuksesta vastaavilta osapuolilta. Lisäksi johtokunta päätti oikeuttaa HKL:n tilaamaan Roihupellon bussivarikon suunnittelun ja rakentamisen aikaisia lisä- ja muutostöitä yhteensä enintään 400.000,00 eurolla (alv 0%), eli 10 %:lla Roihupellon bussivarikon suunnittelun ja toteutuksen kokonaiskustannuksista. Liikenneliikelaitoksen johtokunta toteaa, että Roihupellon bussivarikon toteuttamiseen sovelletaan allianssisopimuksien ehtoja.

Toimitusjohtajan päätös 128 §, 16.9.2019

Liikenneliikelaitoksen toimitusjohtaja päätti hyväksyä Roihupellon bussivarikon lisätöitä niin, että päätöksen jälkeen hankinnan lisätöitä on tilattu yhteensä enintään 200.000,00 euroa (alv 0 %). Johtokunnan päätöksen 117 §, 13.6.2019 mukaisesti lisätilausvaltuutuksesta on jäljellä 200.000,000 euroa (alv 0 %).

Hankepääätös:

Johtokunnan päätös 49 § 21.3.2019

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti hyväksyä Roihupellon bussivarikon hankesuunnitelman esityksen mukaan niin, että hankkeen kokonaishinta yhteensä sisältäen suunnittelun, rakennustyöt sekä hankkeen aikaiset lisä- ja muutostyöt ovat 4,6 milj. euroa (alv 0 %) marraskuun 2018 kustannustasossa.

Tämän päätöksen jälkeen hankinnan lisätöitä on tilattu yhteensä enintään 400.000,00 euroa (alv 0 %). Johtokunnan päätöksen 117 §, 13.6.2019 mukaisesti lisätilausvaltuutuksesta on jäljellä 0,00 euroa (alv 0 %).

Kaupunkiympäristön toimiala Liikenneliikelaitos Toimitusjohtaja
16.09.2019 § 128

Lisätiedot

Lotta Koski-Lammi, projektipäällikkö, puhelin: 310 34942
lotta.koski-lammi(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 13.06.2019 § 117

HEL 2019-006489 T 02 08 03 01

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti oikeuttaa liikenneliikelaitoksen (HKL) tilaamaan suoraan hankintana Roihupellon bussivarikon suunnittelun ja toteutuksen yhteensä enintään 4.000.000,00 euron arvonlisäverottomaan kokonaishintaan Raide-Jokeri-projektin suunnittelusta ja toteutuksesta vastaavilta osapuolilta siten, että

- Suunnittelu tilataan Raide-Jokeri-projektiin valituilta suunnittelijoilta Ramboll Finland Oy:ltä, VR Track Oy:ltä (nyk. NRC Group Finland Oy) ja Sito Oy:ltä (nyk. Sitowise Oy) 400.000,00 eurolla (alv 0 %)
- Toteutus tilataan Raide-Jokeri-projektiin valituilta toteuttajilta YIT Rakennus Oy:ltä (nyk. YIT Suomi Oy) ja VR Track Oy:ltä (nyk. NRC Group Finland Oy) 3.600.000,00 eurolla (alv 0 %)

Lisäksi johtokunta päätti oikeuttaa HKL:n tilaamaan Roihupellon bussivarikon suunnittelun ja rakentamisen aikaisia lisä- ja muutostöitä yhteensä enintään 400.000,00 eurolla (alv 0%), eli 10 %:lla Roihupellon bussivarikon suunnittelun ja toteutuksen kokonaiskustannuksista.

Liikenneliikelaitoksen johtokunta toteaa, että Roihupellon bussivarikon toteuttamiseen sovelletaan allianssisopimuksien ehtoja.

30.04.2020

Asia/10

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Juha Saarikoski, projektijohtaja, puhelin: 310 35288
juha.saarikoski(a)hel.fi
Eeva Lindroos, hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 34879
eeva.lindroos(a)hel.fi

11

HKL:n hallinnon tietoverkon valvonta- ja hallintapalveluiden tilaaminen

HEL 2016-006719 T 02 08 02 01

Päätösehdotus

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päättää oikeuttaa liikenneliikelaitoksen (HKL) tilaamaan Elisa Oyj:ltä HKL:n hallinnon tietoverkon valvonta- ja hallintapalveluita ajalla 1.9.2020-31.8.2022 yhteensä enintään 200.000 euron (alv 0 %) kokonaishintaan.

Esittelijän perustelut

HKL:n hallinnon tietoverkon valvonta- ja hallintapalveluiden tilaaminen on tarpeen ja välttämätöntä, jotta HKL:n hallinnolliset järjestelmät ja työasemat voivat ylipäätään toimia.

Hankinta perustuu Helsingin kaupungin hankintakeskuksen ja Elisa Oyj:n välillä tehtyyn puitesopimukseen Helsingin kaupungin hallinnon lähiverkkojen valvonnasta ja hallinnasta (sopimusnumero 200600140/3.5.2007).

HKL:n ja Elisa Oyj:n välinen liittymissopimus lähiverkkojen valvonnasta ja hallinnasta on allekirjoitettu 17.12.2007 ja se on voimassa 1.1.2008 alkaen, niin kauan, kun hankintakeskuksen ja Elisa Oyj:n välinen puitesopimus on voimassa.

Aiemmat päätökset:

HKL:n johtokunnan päätös 8§, 21.2.2019

Toimitusjohtajan päätös 50§, 22.5.2017

Toimitusjohtajan päätös 75§, 8.6.2016

Toimitusjohtajan päätös 70§, 6.8.2015

Toimitusjohtajan päätös 82 §, 13.10.2014

Toimitusjohtajan päätös 76 §, 8.8.2013

Tämän päätöksen jälkeen HKL on tilannut HKL:n hallinnon tietoverkon valvonta- ja hallintapalveluita Elisa Oyj:ltä yhteensä enintään 798.815,00 eurolla (alv 0%).

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Jari Jokiniemi, tekninen, IT-päällikkö, puhelin: 310 34777

30.04.2020

jari.jokiniemi(a)hel.fi

Ann-Mari Tiainen, kaupallinen, hankintasuunnittelija, puhelin: 310 35942

ann-mari.tiainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Hankinta	Esitysteksti
Sopimussihteeri	Esitysteksti
IT-päällikkö	Esitysteksti
Yksikön johtaja	Esitysteksti
IT-suunnittelija	Esitysteksti
IT-suunnittelija	Esitysteksti
Hankintasuunnittelija	Esitysteksti

Päätöshistoria

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 21.02.2019 § 34

HEL 2016-006719 T 02 08 02 01

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti oikeuttaa liikenneliikelaitoksen (HKL) tilaamaan suorahankintana Elisa Oyj:ltä HKL:n hallinnon tietoverkon valvonta- ja hallintapalveluita ajalla 1.1.2019 - 31.8.2020 yhteensä enintään 100.000 euron (alv 0 %) kokonaiskauppahintaan.

Esittelijä

hallintojohtaja
Yrjö Judström

Lisätiedot

Jari Jokiniemi, IT-päällikkö, puhelin: 310 34777
jari.jokiniemi(a)hel.fi
Ann-Mari Tiainen, hankintasuunnittelija, puhelin: 310 35942
ann-mari.tiainen(a)hel.fi

Liikennelaitos -liikelaitos (HKL) Toimitusjohtaja 22.05.2017 § 50

HEL 2016-006719 T 02 08 02 01

Päätös

Toimitusjohtaja päätti korottaa Elisa Oyj:ltä suorahankintana tilattavan HKL:n hallinnon tietoverkon valvonta- ja hallintapalveluiden tilausta 4600000970 (aiempi tilausnumero on 4100012600) yhteensä 100.000,00 eurolla (alv 0 %).

Päätöksen perustelut

Tämän päätöksen jälkeen HKL:n hallinnon tietoverkon valvonta- ja hallintapalveluita on tilattu 1.1.2008 alkaen yhteensä 498.815,00 eurolla (alv 0 %).

Hankinta perustuu Helsingin kaupungin hankintakeskuksen ja Elisa Oyj:n välillä tehtyyn puitesopimukseen Helsingin kaupungin hallinnon lähiverkkojen valvonnasta ja hallinnasta (sopimusnumero 200600140, 3.5.2007).

HKL:n ja Elisa Oyj:n välinen liittymissopimus lähiverkkojen valvonnasta ja hallinnasta on allekirjoitettu 17.12.2007 ja se on voimassa 1.1.2008 alkaen, niin kauan, kun Helsingin kaupungin hankintakeskuksen ja Elisa Oyj:n välinen puitesopimus on voimassa.

Aiemmat päätökset:

Toimitusjohtajan päätös 75§, 8.6.2016
Toimitusjohtajan päätös 70§, 6.8.2015
Toimitusjohtajan päätös 82 §, 13.10.2014
Toimitusjohtajan päätös 76 §, 8.8.2013

Liikennelaitos -liikelaitos (HKL) Toimitusjohtaja 08.06.2016 § 75

Lisätiedot

Jari Jokiniemi, it-päällikkö, puhelin: 310 34777
jari.jokiniemi(a)hel.fi

12

Ilmoitusasiat ja johtokunnan esille ottamat asiat

Päätösehdotus

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päättää merkitä asiat tiedoksi.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto (Kvsto)

Kvsto 8.4.2020

Ei HKL:ää koskevia asioita.

[Linkki pöytäkirjaan](#)

Kaupunginhallitus (Khs)

Khs 6.4.2020 § 239 asia/8

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen asioita, joissa seuraavat viranomaiset ovat tehneet päätöksen viikolla 14:

===

liikenneliikelaitos 2.4.2020

===

[Linkki pöytäkirjaan](#)

Konsernijaosto (Koja)

Koja 6.4.2020 § 32 asia/2

Suomi-Rata Oy:n osakassopimuksen hyväksyminen ja hallituksen jäsenen nimeäminen

Koja 6.4.2020 § 33 asia/3

Turun Tunnin Juna Oy:n osakassopimuksen hyväksyminen ja hallituksen jäsenen nimeäminen

[Linkki pöytäkirjaan](#)

Esittelijä

yksikön johtaja
Petri Lumijärvi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

13

Liikenneliikelaitoksella tehtyjen päätösten seuraaminen

Päätösehdotus

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päättää merkitä tiedoksi johtokunnan puheenjohtajan ilmoitukset viikoilta 14-15/2020, ettei ota/esittele otettavaksi johtokunnan käsiteltäväksi seuraavia toimitusjohtajan ja yksiköiden johtajien tekemiä päätöksiä:

2020	§
Toimitusjohtaja	55 - 62
Henkilöstö ja liiketoiminnan tuki, yksikön johtaja	
Talous ja toiminnanohjaus, yksikön johtaja	
Infra ja kalusto, yksikön johtaja	34 - 38
Kunnossapito, yksikön johtaja	22
Liikennöinti, yksikön johtaja	

Esittelijä

yksikön johtaja
Petri Lumijärvi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano